



DANIŞMANLIK ve EĞİTİM HİZMETİNİN TANIMI

Programın Adı	TR42/24/TD Teknik Destek Programı
Proje Kodu	TR42/24/TD/0038
Başvuru Sahibi	Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
Başvuru Dönemi	Eylül - Ekim

1. Program kapsamında başvuru yaptığınız öncelik türü:

Öncelik 6 - İmalat Sanayi Firmaları ve Kooperatiflerde Kurumsallaşma-Sürdürülebilirlik

2. Beklenen çıktılar:

Alınan Hizmet Kapsamında Gerçekleştirilecek Faaliyet
Müfredatta belirtilen konularda eğitimlerin gerçekleştirilmesi
Kooperatiflerin kurumsallık ve sürdürülebilirlik seviyelerini ölçmek için iki farklı anket hazırlanarak* proje başlangıcında uygulanması ve anketlerin proje sonunda tekrarlanarak projenin etkisinin ölçülmesi
Her bir kooperatif özelinde değer zinciri, karbon ve su ayak izleri, GZTF analizlerinin yapılması
Her bir kooperatife en az bir saha ziyareti yapılması
Her bir kooperatif için sürdürülebilirlik eylem planının hazırlanması
Proje kapsamında gerçekleştirilen tüm çalışmaların rapor hâline getirilmesi

Beklenen çıktılar arasındaki maddeler Ajans tarafından incelenecek ve gerekli görülenlere () işareti eklenecektir. (*) ile işaretli olan faaliyetler tamamlandıktan sonra, yapılan işin niteliğinin uygun olup olmadığının kontrolü için İzleme ve Değerlendirme Birimi ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. (*) ile işaretli aşamalarda ortaya çıkan eksiklikler nedeniyle proje çıktısının Ajans tarafından yetersiz bulunduğu durumlarda, Ajans hizmet tutarından kısmi olarak kesinti yapma hakkını saklı tutar.

3. Proje kapsamında talep edilen eğitim faaliyetinin içeriği:

Proje kapsamında talep edilen eğitim faaliyetleri Sürdürülebilir Kooperatifçilik Eğitimi, Kooperatiflerde Kurumsallaşma Eğitimi, Karbon Ayak İzi ve Su Ayak İzi Eğitimi, Döngüsel Ekonomi Eğitimi konu başlıklarından oluşacaktır.

4. Eğitim müfredatını içeren detaylı program:

Eğitim Günü	Saat	Eğitim Yeri	Eğitim Tarihleri	Eğitim Konuları
1. Gün	6 saat	İzzet Baysal Üniversitesi Konferans Salonu	.../.../2024	Sürdürülebilir Kooperatifçilik Eğitimi Kooperatifçiliğin ve sürdürülebilirliğin tanımı yapılacak, kooperatifçiliğin istihdama, sürdürülebilir ekonomiye ve sosyal hayata katkıları yaşanmış örneklerle anlatılacak, 2030 Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından söz edilecek, ülkemizdeki kooperatif türlerinden bahsedilecek ve ilgili Bakanlıklar hakkında bilgi verilecektir. Dünyadaki ve ülkemizdeki kooperatifçilik rakamlarla ortaya konulacak, tüm dünyada uygulanan kooperatifçilik ilkeleri ve temel değerleri örneklerle anlatılacaktır.



				<p>Kooperatifçiliğin STK'lara ve özel şirketlere benzerlikleri ve ayrılan yönleri anlatılacaktır.</p> <p><u>Kooperatif Kurulumu Yol Haritası</u></p> <p>Bir kooperatif kurulurken nasıl bir ön hazırlık yapılması gerektiği, iş fikrinden iş planı hazırlamaya giden yolda yapılması gereken çalışmalar, sürdürülebilir kooperatif işletmeciliği, etik kurallar ve yasal gereklilikler anlatılacaktır. Ayrıca hayali bir kooperatif kurulumu katılımcılarla interaktif olarak gerçekleştirilecektir.</p>
2. Gün	6 saat	Bolu Tarım İl Müdürlüğü Konferans Salonu	.../.../2024	<p>Kooperatiflerde Kurumsallaşma Eğitimi</p> <p>Kooperatif yönetimi, finans, satış-pazarlama, markalaşma, iletişim becerileri, problem çözme teknikleri, kooperatifçilik mevzuatı, işbirliği becerileri, dijitalleşme konularında eğitim verilecektir.</p>
3. Gün	4 saat	Bolu Tarım İl Müdürlüğü Konferans Salonu	.../.../2024	<p>Karbon Ayak İzi ve Su Ayak İzi Eğitimleri</p> <p>Karbon ayak izi ve su ayak izi kavramları, küresel ısınma ve iklim değişikliğinin nedenleri ve etkileri, küresel ısınma ve iklim değişikliğinin karbon ve su ayak izi ile ilgileri anlatılacak; kooperatiflerden, tarımdan ve günlük yaşamdan örnekler verilecek, karbon ayak izi ve su ayak izini azaltma yöntemleri anlatılacaktır.</p>
4. Gün	4 saat	İzzet Baysal Üniversitesi Konferans Salonu	.../.../2024	<p>Döngüsel Ekonomi Eğitimi</p> <p>Döngüsel ekonominin tanımı yapılacak, ülke ve kurumsal bazda örnekler verilecek, döngüsel ekonomi modeli dâhilinde atıkların ekonomiye kazandırılması konusunda dünyadan örnekler verilecek, ülkemizdeki tarımsal atıkların enerji eşdeğerleri ve geri kazanımları konusunda bilgilendirme yapılacak, kooperatiflerin döngüsel ekonomiyi nasıl uygulayacakları konusunda interaktif çalışma yapılacaktır.</p>

5. Eğitime katılacak kişi sayısı:

- Sürdürülebilir Kooperatifçilik Eğitimi: 100 kişi
- Kooperatiflerde Kurumsallaşma Eğitimi: 60 kişi
- Karbon Ayak İzi ve Su Ayak İzi Eğitimi: 30 kişi
- Döngüsel Ekonomi Eğitimi: 70 kişi

Eğitilere belirtilen sayıda katılımı sağlamak başvuru sahibinin sorumluluğundadır. Yeterli katılımın sağlanmadığı durumlarda, başvuru sahibi tarafından bu durumun gerekçelerinin anlatıldığı bir raporun nihai rapor ve ekleriyle birlikte sunulması gerekmektedir. Başvuru sahibinin daha sonra yapacağı teknik destek başvurularında bu durum dikkate alınarak değerlendirme yapılacaktır.

6. Eğitimcide aranan şartlar:

- Daha önce kooperatif kurulmasına ve yönetilmesine destek vermiş olması,
- Kooperatifçilik veya kooperatif işletmeciliği konularında eğitim vermiş olması,



- Tercihen sürdürülebilirlik, iklim değişikliği, döngüsel ekonomi vb. çevre konularında deneyimli, bu konularda konferans, seminer vb. yerlerde sunum yapması/eğitim vermiş olması.

7. Eğitimcide aranan referanslar:

Yukarıdaki şartları ispatlayıcı belgeleri sunabiliyor olmak.

(Yukarıda talep edilen ve belge sunulması gereken durumlar firmalar tarafından belgelenmediği takdirde firmanın verdiği teklif dikkate alınmayacaktır.)

8. Proje kapsamında talep edilen danışmanlık faaliyetinin içeriği:

Bolu'daki 5 kadın kooperatifinin ve 1 üretim pazarlama kooperatifinin yönetsel, ekonomik ve çevresel problemlerinin analizleri yapılarak kurumsallaşmalarının ve sürdürülebilirliklerinin temelleri atılacaktır. Bu kooperatiflerin BM 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını bilen, uygulayan ve yaygınlaştıran kurumlar olarak güçlendirilmesi ve çevresel sürdürülebilirliklerinin sağlanması için hem eğitim hem danışmanlık hizmetleri verilecek ve 6 kooperatif için kendi yapılarına uygun sürdürülebilirlik eylem planları hazırlanacaktır.

Bu amaçla her bir kooperatif için;

- Kooperatiflerin kurumsallık ve sürdürülebilirlik seviyelerini ölçmek için iki farklı anket hazırlanacak; kooperatiflerle yüz yüze yapılacak görüşmeler, her kooperatife en az bir saha ziyareti yapılacak ve anket çalışmalarıyla kurumsallık ve sürdürülebilirlik ihtiyaçları tespit edilecek,
- Üretim süreçlerinin değer zinciri analizi yapılarak verimlilikleri, karbon ve su ayak izleri belirlenecek,
- Karşılaşılan yönetsel, ekonomik ve çevresel problemlerin ve ihtiyaçların analizi yapılacak,
- GZTF analizleri yapılacak,
- İhtiyaç analizi ve GZTF sonuçları dikkate alınarak yönetsel, ekonomik ve çevresel veriler değerlendirilecek,
- Ortak ihtiyaçlara ve döngüsel ekonomi ve sürdürülebilir kooperatifçilik esas ve ilkelerine yönelik kapasite artırıcı eğitimler düzenlenecek,
- Kooperatifin zayıf yönlerinin güçlendirileceği, tehditlerin fırsata çevrileceği, ihtiyaçların giderileceği danışmanlık hizmetleri belirlenecek,
- Danışmanlık programı hazırlanacak ve hazırlanan program çerçevesinde danışmanlık hizmeti verilecek,
- Projenin sonunda anketler tekrarlanarak projenin etkisi ölçülecek,
- Proje öncesinde ve proje sonrasında kooperatifler benchmarking yöntemiyle birbiriyle kıyaslanarak projenin etkisi grafiksel olarak da sunulacak,
- 6 kooperatif için ayrı ayrı sürdürülebilirlik eylem planı hazırlanacaktır.

A. Sürdürülebilir Kooperatifçilik Danışmanlığı:

Her bir kooperatif için değer zinciri analizi ile üretim süreçleri ayrı ayrı tanımlanacak, GTZF analizleri yapılacak, sürdürülebilirlik kriterleri değerlendirilecek, sürdürülebilirlik ilkelerine uymayan süreçler belirlenerek sürdürülebilirlik ilkelerine uyumlu hâle getirilecektir. Her bir kooperatifte değer zinciri analizi yapılacak, her bir ürün için Pazar analizi, fayda maliyet analizi, rakip analizi, maliyet analizi, risk analizi yapılacak, ürün maliyetleriyle ilgili maliyetlerin otomatik hesaplanacağı bir sistem yaratılacak, her bir üretim süreci analiz edilecek, doğal ve verimli üretim yöntemlerinin kullanılması ve kullanımının yaygınlaştırılması sağlanacak, tüm ekipmanların verimlilikleri analiz edilecektir. Her bir kooperatifteki süreçlerin iyileştirilmesi için öneriler geliştirilecek, raporlanacak ve uygulama danışmanlığı yapılacaktır. Üretim süreçlerinin yanı sıra her bir kooperatifte kurumsallaşma yönünde de danışmanlık hizmeti verilecektir. Kooperatif yönetimi, organizasyon yapıları, iş bölümü ve görev tanımları, gelir-gider takibi, mali belgeler, hedef kitle analizi, sosyal medya kullanımı, markalaşma, kooperatif hukuku, yasal yükümlülükler, sözleşmeler ve haklar, ürün kalitesi, iç ve dış paydaşlarla



etkili iletişim kurma, takım çalışması, iş planı hazırlama, dijital pazarlama, müşteri geri bildirimleri ve müşteri memnuniyeti konularında danışmanlık yapılacaktır.

B. Döngüsel Ekonomi Danışmanlığı:

Her bir kooperatifin her bir ürünü için üretim sürecinde atık yönetimi yapılacak, atık azaltımı, yeniden kullanım, geri dönüşüm imkânları değerlendirilecek, uygulama rehberi hazırlanacak ve rehberin uygulamaya konulmasında danışmanlık yapılacaktır. Atıkların farklı alanlarda gübre ve enerji kaynağı olarak değerlendirilmesiyle ilgili kooperatif bilgilendirilecek, atık türüne ve miktarına göre solucan gübresi, kompost, biyogaz, pelet vb. üretim teknikleri değerlendirilecektir. Biyogaz yatırım maliyeti yüksek, teknoloji gerektiren bir seçenektir. Atık miktarının ve türünün gerek kooperatifte gerekse yakın çevrelerdeki işletmelerde uygun olması durumunda teknik bir fizibilite yapılacaktır. Üretim sürecindeki tehlikeli atıklar konusunda farklı bir yol izlenerek kooperatifin tehlikeli atıklar konusundaki hassasiyeti oluşturulacak ve tehlikeli atığın mevzuata uygun şekilde yasal zincire katılması konusunda kooperatif yetkinleştirilecektir. Suyun geri kazanımı, gri su uygulamaları, yağmur sularının toplanması konusunda danışmanlık verilecektir. Enerji tüketen ekipmanlar gözde geçirilecek, verimlilikleri incelenecek, ısı kaçakları belirlenecek, önlem alınacak, tarımsal araçların yakıt tüketimleri incelenecek, optimum kullanımları ve verimli kullanımları konusunda danışmanlık verilecektir.

C. Karbon ve Su Ayak İzi Hesaplama Danışmanlığı

Her bir kooperatifin her bir üretim süreci dikkate alınarak karbon ve su ayak izi hesaplanıp raporlanacaktır. Bu süreçte toplanması gereken veriler, verilerin nasıl toplanacağı ve hesaplama yöntemleri konusunda danışmanlık hizmeti verilecektir.

Bütün bu çalışmalar birbiriyle entegre edilerek her bir kooperatif için sürdürülebilirlik eylem planı hazırlanacaktır. Ayrıca tüm çalışmalar bir teknik rapor ile İl Müdürlüğüne sunulacak, çevrimiçi bir platformda proje süreci ve proje sonuçları bölgemizdeki ve ülkemizdeki tüm kooperatiflerle paylaşılacaktır.

Danışmanlık çalışmaları için her bir kooperatife en az bir adet saha ziyareti gerçekleştirilmelidir. Kooperatiflerin proje öncesinde ve proje sonrasında yapılacak anketlerle mevcut durum analizleri yapılmalı, benzer kooperatifler benchmarking yöntemiyle birbiriyle kıyaslanmalı, kurulacak iş birliği ağı ile kooperatiflerin gelişimleri hem danışman firma tarafından izlenmeli hem de kooperatiflerin birbirleriyle iletişim hâlinde olmaları sağlanmalıdır. Proje sonrasındaki süreçte de danışman firma, kooperatifleri ilgilendiren sürdürülebilirlik konusundaki seminer, konferans, hibe vb. duyuruları kurulan ağ ile tüm kooperatiflerle paylaşmalıdır.

Danışmanlık hizmeti talep edildiği durumda hizmeti verecek firma (yüklenici) için aşağıdaki durum geçerli olacaktır:

Teknik Destek başvurusuna ilişkin faaliyet tamamlandığında Yüklenici'den başvuru konusuyla ilgili bir teknik rapor (araştırma raporları, envanter çalışmaları, eylem planı, yol haritası ve strateji belgesi vb. konuları içeren) talep edilmektedir. Sunulan raporda Ajans tarafından talep edilecek olası güncellemelerin tamamlanması zorunlu olup hazırlanan rapora onay verilmeden proje kapanışı yapılmayacaktır. Hazırlanan rapor alıntı programında incelemeye tabi tutulacaktır. Raporu hazırlayanların gerçek kişi ve unvan bilgilerinin rapora eklenmesi ve Ajansa teslim edilecek raporun hazırlayanlar tarafından ıslak imzalı olarak sunulması zorunludur. Ajans tarafından işin kısmi olarak tamamlandığına kanaat getirilen durumlarda, Ajans işin tamamlanan kısmına uygun oranda ödeme yapma hakkını saklı tutar. Hazırlanacak işin satınalma sözleşmesi ekinde Yüklenici'ye sunulacak kontrol listesindeki kriterlere uygun olarak hazırlanması talep edilmekte olup kontrol ve onay süreci bu liste dikkate alınarak tamamlanacaktır.

- [Değerlendirme Kontrol Listeleri](#)

9. Danışmanlık hizmeti sağlayacak firma/uzmanda aranan şartlar:

- Daha önce kooperatif kurulması veya yönetilmesi alanında danışmanlık vermiş olması,
- Değer zinciri analizi, karbon ve su ayak izleri belirlenmesine yönelik en az bir çalışma yapmış olması,



- Daha önce eylem planı (tercihen sürdürülebilirlik alanında) ve yol haritası (tercihen kooperatiflere yönelik) hazırlamış olması,
- Tercihen kooperatiflerde kurumsallaşma ve sürdürülebilirlik konularında proje deneyimi sahibi olması.

10. Danışmanlık hizmeti sağlayacak firma/uzmanda aranan referanslar:

Yukarıdaki şartları ispatlayıcı belgeleri sunabiliyor olmak.

(Yukarıda talep edilen ve belge sunulması gereken durumlar firmalar tarafından belgelenmediği takdirde firmanın verdiği teklif dikkate alınmayacaktır.)

Önemli Not:

- Teknik destek kapsamında danışmanlık ve/veya eğitim ile ilgili uzman masrafları dışında herhangi bir maliyet uygun maliyet değildir. Eğitim süresince kullanılacak malzemenin, ekipmanın, eğitim yerinin, eğitime katılacak kişilerin, eğitim esnasında yapılması düşünülen ikramların organizasyonu ve diğer tüm yan giderler başvuru sahibi kurumun sorumluluğundadır. Ajansın bu konuda hiçbir yükümlülüğü yoktur.
- Başvuru aşamasında sunulan Ek-B: Danışmanlık / Eğitim Formu projenin destek almaya hak kazanması hâlinde "şartname" yerine geçer. Ajans bu şartname doğrultusunda satın alma sürecini yürütür. Satın almaya dair Ajansın kararı nihaidir.
- Proje faaliyetlerinin verimli geçmesi ve uygulamada herhangi bir uyumsuzluk yaşanmaması için, Ajansın satın alma kararını taraflara bildirmesinden itibaren 3 (üç) iş günü içinde Yüklenici ile Yararlanıcı içerik ve uygulama takvimi üzerinde mutabakat sağlar. Nihai içerik ve uygulama takvimi Yüklenici ile Ajans arasında yapılacak sözleşmeye derç edilir. Ajansa sunulan nihai içerik ve uygulama takvimi üzerinde, Ajansın bilgisi ve onayı dışında herhangi bir değişiklik yapılması hâlinde; Ajansın, uygun göreceği tedbirleri alma ve yararlanıcıya başvuru yasağı uygulama hakkı saklıdır.
- Proje faaliyetleri, Ajans ile Yüklenici arasında yapılacak sözleşmenin tarihinden itibaren 6 (altı) ay içinde tamamlanmalıdır. Yararlanıcı, teknik destek faaliyetinin tamamlanmasını müteakip en geç 30 (otuz) gün içerisinde nihai raporunu Ajansa sunmalıdır. Nihai raporunu zamanında teslim etmeyen kurumlar bir sonraki Teknik Destek Programı'ndan faydalanamayacaktır.
- **Proje kapsamında (varsa) analiz çalışması, ön fizibilite vb. rapor niteliğinde hazırlanan materyal(ler) Ajansın onayı alınmadan ve kaynak gösterilmeden Ajans dışı kişi, kurum, kuruluşlarca herhangi bir yerde herhangi bir şekilde kullanılamaz.**
- **Proje kapsamında (varsa) analiz çalışması; ön fizibilite vb. rapor niteliğindeki çalışmanın (çalışmaların) sonuçları ve çalışma sürecinin, Yüklenici Firma/Uzman tarafından Ajans yetkililerine, taraflarca uygun görülen bir tarihte fiziki veya sanal olarak gerçekleştirilecek toplantıda açıklaması talep edilebilecektir. Proje kapsamında yapılan çalışmalar, Ajansın belirlediği formatta Yüklenici'den basılı olarak talep edilebilecektir. Proje kapanışı ve ödeme işlemleri, bahse konu işlemlerin gerçekleştirilmesinin ve Başvuru Sahibi'nin Nihai Raporu Ajans'a sunmasının ardından tamamlanacaktır.**
- **Danışmanlık içerikli projelerde, yapılacak çalışmanın niteliğinin gerektirdiği sayıda saha ziyareti gerçekleştirilmesi zorunludur. Saha çalışması gerçekleştirilmeden uzaktan tamamlanan projelerin kapanışı yapılmayacaktır.**